

**ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Розглянуто та схвалено
на засіданні Вченої ради,
протокол № 7
від "25" квітня 2016 р.

Розглянуто та схвалено
зміни і доповнення
на засіданні Вченої ради,
протокол № 5
від "27" грудня 2018 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

[Signature] Ректор ЛТЕУ

П. О. Куцик

"28" грудня 2018р.

уведене в дію наказом ректора
№365/01 від 28 грудня 2018 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ У ЛЬВІВСЬКОМУ ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

Львів - 2018

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про впровадження елементів дуальної форми здобуття вищої освіти у Львівському торговельно-економічному університеті (далі – Положення) визначає порядок організації та здійснення підготовки фахівців за дуальною формою здобуття вищої освіти у Львівському торговельно-економічному університеті (далі – Університет), порядок укладення здобувачами вищої освіти Університету угод про навчання за дуальною формою з підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання (далі – Підприємство) відповідно до договорів про співпрацю за відповідними спеціальностями.

1.2. Положення розроблено відповідно до: Закону України “Про освіту”; Закону України “Про вищу освіту”; Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 660-р; Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 р.; Постанови Кабінету Міністрів України від 16.01.2013 р. № 20 “Про затвердження Порядку укладення договору про стажування студентів вищих та учнів професійно-технічних навчальних закладів на підприємствах, в установах та організаціях і Типової форми договору про стажування студентів вищих та учнів професійно-технічних навчальних закладів на підприємствах, в установах та організаціях”; Програми забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти у Львівському торговельно-економічному університеті на 2019-2023 роки; Положення про організацію освітнього процесу у Львівському торговельно-економічному університеті.

1.3. Дуальне навчання – це форма здобуття освіти, заснована на тісній взаємодії підприємств, що володіють ресурсами, необхідними для здійснення практичної підготовки, проведення навчальної, виробничої практики, здійснення інших видів освітньої діяльності, та Університету на основі соціального партнерства між виробництвом та освітою, де обидві сторони виступають рівноправними партнерами, які спільно розробляють і координують освітній процес, здійснюють контроль за його якістю та результатами.

1.4. Основною метою запровадження навчання за дуальною формою є сприяння підвищенню рівня практичної підготовки здобувачів вищої освіти Університету, формування й розвиток в них фахових компетенцій, підвищення ефективності процесу адаптації до професійної діяльності за обраною спеціальністю.

Дуальність як методологічна характеристика освіти передбачає побудовану на єдиних засадах узгоджену взаємодію освітньої та виробничої

сфер з підготовки фахівців певного профілю, через ефективне поєднання теоретичного навчання й практичних навичок.

1.5. Завдання, що досягаються шляхом реалізації навчання за дуальною формою:

- зміцнення та удосконалення практичної складової освітнього процесу із збереженням достатнього рівня теоретичної підготовки;
- підвищення якості підготовки фахівців відповідно до реальних вимог ринку праці та забезпечення вітчизняної економіки кваліфікованими фахівцями;
- посилення ролі роботодавців та фахових об'єднань у системі підготовки кваліфікованих кадрів, починаючи від формування змісту освітніх програм до оцінювання результатів навчання;
- модернізація змісту освіти з метою приведення його у відповідність до сучасного змісту професійної діяльності;
- підвищення рівня конкурентоздатності випускників в умовах глобалізації та сприяння зростанню рівня зайнятості молоді;
- скорочення періоду адаптації випускників до професійної діяльності;
- підвищення мотивації здобувачів вищої освіти до навчання.

1.6. Дане Положення є складовим елементом системи забезпечення якості вищої освіти в Університеті.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАННЯ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ

2.1. Організація та проведення навчання за дуальною формою в Університеті проводиться відповідно до:

- чинного Положення;
- програми дуального навчання, навчального плану зі спеціальності, графіку освітнього процесу, розкладу занять, наказів, іншої нормативної документації з питань організації освітнього процесу в Університеті;
- двостороннього договору про організацію навчання за дуальною формою між Підприємством та Університетом;
- тристороннього договору про дуальне навчання між здобувачем вищої освіти, Підприємством та Університетом.

2.2. Програма навчання за дуальною формою розробляється відповідною випусковою кафедрою, погоджується з Підприємством та повинна передбачати:

- визначення освітньої складової практичної підготовки;
- набуття здобувачем вищої освіти загальних та професійних компетенцій зі спеціальності відповідно до освітньо-професійної програми,

програм навчальних дисциплін, програм практики тощо;

- набуття здобувачем вищої освіти практичного досвіду з урахуванням змісту програми підготовки фахівців;

- логічне поєднання набуття практичного досвіду на Підприємстві та навчання в Університеті.

2.3. Графік освітнього процесу здобувачів вищої освіти за дуальною формою передбачає поєднання теоретичного навчання в Університеті за встановленим розкладом з практичною підготовкою на Підприємстві.

Періодичність чергування теоретичної та практичної складових може бути різною та залежати від спеціальності здобувача вищої освіти, мети навчання, умов діяльності конкретного Підприємства, врахування сезонних факторів для певних професій тощо.

2.4. Освітній процес за дуальною формою включає такі складові:

- теоретичну підготовку з опанування базових знань, умінь, навичок;
- професійно-теоретичну підготовку з набуття певних фахових компетенцій;

- професійно-практичну підготовку, яка забезпечує опанування студентами професійної компоненти змісту освіти.

2.5. Підготовка за дуальною формою проводиться на бакалаврському рівні для студентів денної форми навчання, тільки за навчальними дисциплінами циклу професійної підготовки.

2.6. Організація освітнього процесу за дуальною формою навчання здійснюється відповідно до чинних в Університеті нормативних документів.

2.7. З метою організації і проведення дуального навчання **Університет**:

- забезпечує теоретичну та практичну підготовку, цілісність освітньої програми навчання та відповідність стандартам вищої освіти, несе відповідальність за якість підготовки здобувачів вищої освіти;

- має право самостійно визначати освітні програми, за якими організовується освітній процес за дуальною формою здобуття освіти;

- проводить відбір підприємств, що надають місця практичного навчання за дуальною формою здобуття освіти, налагоджує співпрацю з цими підприємствами;

- укладає договір про дуальне навчання з Підприємством, відповідає за ефективну комунікацію сторін;

- погоджує з Підприємством терміни проведення дуального навчання та персональний склад здобувачів вищої освіти, які скеровуються на навчання;

- за участю Підприємства розробляє і затверджує індивідуальний навчальний план та затверджує програму дуального навчання, робочий навчальний план із спеціальності, графік освітнього процесу, план заходів із

забезпечення освітнього процесу та забезпечує реалізацію програми дуального навчання;

- організовує та проводить оцінювання загальних та професійних компетенцій здобувача вищої освіти, веде облік успішності за програмою дуального навчання.

Підприємство:

- спільно з Університетом розробляє та затверджує програму дуального навчання, робочий навчальний план із спеціальності, графік освітнього процесу, план заходів із забезпечення освітнього процесу та забезпечує реалізацію програми навчання за дуальною формою;

- погоджує з Університетом терміни проведення навчання за дуальною формою та персональний склад здобувачів вищої освіти, які скеровуються на навчання;

- здійснює практичну підготовку здобувачів вищої освіти в обсязі годин та терміни, погоджені з Університетом;

- ознайомлює здобувачів вищої освіти зі статутом Підприємства, правилами внутрішнього трудового розпорядку, можливостями працевлаштування на Підприємстві, проводить інструктаж з охорони праці та пожежної безпеки тощо;

- закріплює за кожною групою (особою) наставника;

- забезпечує реалізацію програми навчання за дуальною формою на Підприємстві та створює умови для його проведення;

- забезпечує доступ здобувачів вищої освіти до практичних матеріалів та процесів відповідно до завдань навчання за дуальною формою;

- разом з Університетом організовує та проводить оцінювання загальних та професійних компетенцій здобувачів вищої освіти – поточний і підсумковий контроль;

- укладає тристоронній договір про навчання за дуальною формою з Університетом та здобувачем вищої освіти.

Здобувач вищої освіти:

- відповідально ставиться до виконання навчального плану згідно з графіком освітнього процесу та індивідуальним графіком навчання відповідно до цілей та завдань навчання за дуальною формою;

- дотримується положень корпоративної політики та етики Підприємства, зокрема щодо розголошення конфіденційної інформації;

- підтримує контакт з куратором, відповідальним за реалізацію освітньої програми дуальної форми здобуття освіти, вчасно інформує Підприємство і представника Університету в разі виникнення проблемних питань;

- має право вимагати дотримання правил техніки безпеки та гідного

ставлення до себе;

– своєчасно та якісно виконує завдання, покладені на нього під час практичного навчання, та індивідуальні завдання згідно з навчальним планом.

2.8. Конкурсний відбір здобувачів вищої освіти на навчання за дуальною формою (далі – конкурс) проводиться після отримання заявки від Підприємства з визначенням потреби у фахівцях та терміну практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Здобувач вищої освіти, який виявив бажання навчатися за дуальною формою, подає заяву на ім'я декана факультету (директора інституту).

Конкурсний відбір проводиться комісією, яка складається з представників випускової кафедри Університету та представників Підприємства.

Здобувачі вищої освіти, рекомендовані на проходження навчання за дуальною формою, укладають тристоронній договір про навчання (додаток 1).

2.9. На підставі конкурсу та укладеної угоди видається наказ ректора Університету про навчання за дуальною формою здобувачів вищої освіти. Проект наказу вносить декан факультету (директор інституту). У проекті наказу відображаються місце і термін практичного навчання на Підприємстві, призначення куратора з організаційних питань при проходженні навчання за дуальною формою від випускової кафедри.

2.10. Здобувачі вищої освіти, які проходитимуть практичне навчання на Підприємстві відповідно до переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам, додатково подають медичну книжку, а у разі потреби – сертифікат про проходження профілактичного наркологічного огляду та довідку про проходження попереднього (періодичного) психіатричного огляду відповідно до вимог чинного законодавства.

3. ПОРЯДОК УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРІВ ПРО НАВЧАННЯ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ

3.1. Договір визначає: мету навчання за дуальною формою, терміни та режим підготовки, права та обов'язки сторін, умови, за яких договір може бути розірваним.

3.2. Укладення договору про навчання за дуальною формою, організація та проведення практичного навчання за професіями, пов'язаними з роботами із шкідливими та важкими умовами праці, а також з роботами підвищеної небезпеки, здійснюється відповідно до законодавства з охорони праці та з урахуванням вимог нормативно-правових актів, які регламентують умови праці і навчання за такими спеціальностями.

3.3. Тристоронній договір про навчання за дуальною формою укладається в трьох примірниках, один з яких зберігається в Університеті, другий – на Підприємстві, третій – у здобувача вищої освіти.

Зміни до договору вносяться за згодою сторін шляхом укладення додаткової угоди, що є невід'ємною частиною договору про навчання за дуальною формою.

Договір може бути розірваний за ініціативою однієї із сторін у разі порушення її умов, або за згодою сторін.

4. ПОРЯДОК ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ, КОТРИЙ ОТРИМАВ ПРАВО НА НАВЧАННЯ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ

4.1. Керівник Підприємства визначає керівника практичного навчання, який разом із здобувачем вищої освіти, котрий отримав право на навчання за дуальною формою, розробляє індивідуальну програму практичного навчання.

4.2. Тривалість роботи під час практичного навчання відповідає навчальному часу здобувача вищої освіти Університету відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Львівському торговельно-економічному університеті.

4.3. Індивідуальна програма навчання за дуальною формою здобувача вищої освіти може бути скоригована під час її виконання, зокрема з метою врахування змін, які відбуваються у відповідній сфері професійної діяльності, в організації роботи на Підприємстві, особливостей засвоєння програми дуального навчання.

4.4. Одночасно з укладенням договору про навчання за дуальною формою керівник Підприємства затверджує програму дуального навчання.

4.5. Підприємство несе відповідальність за створення належних умов для навчання за дуальною формою здобувача вищої освіти, дотримання правил і норм охорони праці, безпеки праці та виробничої санітарії під час практичного навчання студента на Підприємстві.

4.6. Після закінчення практичного навчання Підприємство надає висновок з оцінкою якості проходження навчання здобувачем вищої освіти.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Це Положення в повному обсязі набирає чинності з дати введення його в дію наказом ректора Університету.

5.2. Зміни та доповнення до цього положення розглядаються і затверджуються вченою радою Університету та вводяться в дію наказом ректора.

ТИПОВИЙ ДОГОВІР ПРО НАВЧАННЯ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ

Львівський торговельно-економічний університет (далі – “Заклад освіти”), в особі ректора Куцика Петра Олексійовича, що діє на підставі Статуту, та _____ (далі – “Підприємство”) в особі директора _____, що діє на підставі _____ та здобувач вищої освіти _____ (П.І.Б.), (далі – “Здобувач освіти”), разом іменовані “Сторони”, уклали цю угоду про таке.

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1. Заклад освіти і Підприємство зобов'язуються спільно організувати і впроваджувати елементи навчання за дуальною формою у практичну підготовку Здобувача освіти, що навчається за спеціальністю _____.

1.2. Сторони в своїх взаєминах керуються нормами чинного законодавства України.

1.3. Метою впровадження елементів навчання за дуальною формою є підвищення рівня практичної підготовки Здобувача освіти, формування й розвиток фахових компетенцій, підвищення ефективності процесу адаптації до професійної діяльності шляхом набуття практичних навичок у Закладі освіти та на базі Підприємства.

2. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ СТОРІН

2.1. Заклад освіти зобов'язується:

2.1.1. Розробляти та погоджувати з Підприємством графік освітнього процесу та освітні програми, що здійснюються на основі навчання за дуальною формою, строки проведення практичного навчання на базі Підприємства, основні напрямки діяльності Здобувача освіти під час проходження практичного навчання на базі Підприємства.

2.1.2. Своєчасно, не пізніше ніж за два тижні до початку практичного навчання, інформувати Підприємство про календарні терміни проведення навчання на базі Підприємства, а також надавати додаткову інформацію за запитом Підприємства.

2.1.3. Закріпити за Підприємством відповідального працівника Закладу освіти – куратора, що забезпечує організацію та контролює виконання навчальних планів і програм, якість практичної підготовки.

2.1.4. Забезпечувати Здобувачів освіти відповідним рівнем теоретичних знань, навчально-методичною літературою та матеріалами відповідно до цілей і завдань практичного навчання.

2.1.5. Забезпечувати теоретичну підготовку, первинний інструктаж Здобувача освіти, що скеровується на практичне навчання, вивчення та дотримання ним правил безпеки життєдіяльності, охорони праці та інших норм.

2.1.6. Надавати працівникам Підприємства – керівникам практичного навчання Здобувачів освіти – своєчасну методичну допомогу в проведенні навчання.

2.1.7. Забезпечити Здобувача освіти індивідуальними завданнями для виконання програми практичного навчання.

2.2. Підприємство зобов'язується:

2.2.1. Розподілити Здобувачів освіти на місця практичного навчання і закріпити за ними наставника для провадження освітньої діяльності на базі Підприємства відповідно до програми дуального навчання, а також забезпечити оволодіння практичними навичками і прийомами у процесі практичного навчання.

2.2.2. Ознайомити Здобувача освіти із Статутом, правилами внутрішнього трудового розпорядку Підприємства, правилами поведінки на робочих місцях і на території Підприємства, санітарними, протипожежними, іншими загальнообов'язковими нормами і правилами, проводити інструктажі з охорони праці.

2.2.3. Залучати Здобувача освіти до виконання робіт, що відповідають програмам практичного навчання.

2.2.4. Вести контроль за відвідуванням Здобувачем освіти навчальних занять на Підприємстві.

2.2.5. Прийняти на навчання Здобувача освіти на термін, погоджений із Закладом освіти.

2.2.6. Надавати Здобувачу освіти доступ до практичних матеріалів і виробничих процесів, за винятком конфіденційної інформації.

2.2.7. Здійснювати контроль за виконанням Здобувачем освіти правил внутрішнього трудового розпорядку на Підприємстві, розподілу та своєчасного переміщення, ротації по відділах Підприємства.

2.2.8. Сприяти незалежній оцінці якості практичної підготовки Здобувача освіти. Брати участь у проведенні підсумкової атестації Здобувача освіти, незалежному оцінюванні рівня практичної підготовки та присвоєння кваліфікації випускникам.

2.2.9. Здійснювати після завершення навчання відбір Здобувачів освіти на роботу на Підприємстві (за згодою сторін).

2.3. Здобувач освіти зобов'язується:

2.3.1. Відвідувати заняття і виконувати завдання в межах вимог чинного освітнього стандарту з конкретної спеціальності, сумлінно ставитися до опанування програми практичного навчання.

2.3.2. Дотримуватися під час навчання статуту, правил внутрішнього трудового розпорядку та інших нормативних актів, що діють на Підприємстві, в тому числі у сфері охорони праці, дбайливо та ощадливо ставитися до майна Підприємства.

2.3.3. Виконувати вказівки куратора, що стосуються процесу практичного навчання.

3. ПРАВА СТОРІН

3.1. Права Закладу освіти:

3.1.1. Здійснювати контроль за проходженням практичного навчання за дуальною формою на Підприємстві.

3.1.2. Скерувувати викладачів фахових дисциплін для стажування на Підприємство.

3.2. Права Підприємства:

3.2.1. Вносити пропозиції про можливе працевлаштування Здобувача освіти на Підприємстві після закінчення навчання у Зкладі освіти.

3.2.2. Вносити пропозиції щодо оновлення змісту навчальних планів і програм, графіку освітнього процесу.

3.2.3. Брати участь у підсумковій атестації для незалежного оцінювання професійних компетентностей Здобувача освіти.

3.3. Права Здобувача освіти:

3.3.1. Отримати якісне практичне навчання з набуттям професійних компетенцій зі спеціальності.

3.3.2. Вимагати дотримання правил техніки безпеки та гідного ставлення до себе.

4. ТЕРМІН ДІЇ ДОГОВОРУ

4.1. Договір набуває чинності з моменту його підписання Сторонами і діє протягом періоду практичної підготовки або доти, поки одна із Сторін не виявить ініціативу щодо його розірвання.

4.2. Договір може бути достроково розірваним за згодою Сторін або на вимогу однієї із Сторін у порядку і на підставах, передбачених цим Договором або чинним законодавством України.

4.3. Додаткові умови та зміни до Договору розглядаються Сторонами у десятиденний термін і оформляються додатковими угодами в письмовій формі, які є невід'ємною частиною Договору.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

5.1. Сторони несуть відповідальність за невиконання своїх зобов'язань за цим Договором відповідно до чинного законодавства України.

5.2. Сторони звільняються від відповідальності за невиконання зобов'язань за цим Договором, якщо це стало наслідком обставин непереборної сили.

6. ІНШІ УМОВИ

6.1. У всьому іншому, що не передбачено умовами Договору, Сторони керуються чинним законодавством України.

6.2. Усі суперечки та розбіжності, які можуть виникнути у зв'язку з укладанням, тлумаченням, виконанням та розірванням цього Договору, підлягають вирішенню шляхом переговорів між Сторонами.

6.3. Договір складений у 3-х (трьох) примірниках, які мають однакову юридичну силу, по одному примірнику для кожної із Сторін.

7. ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ ТА РЕКВІЗИТИ СТОРІН

Підприємство	Заклад освіти	Здобувач освіти
	Львівський торговельно-економічний університет вул. Туган-Барановського, 10, м. Львів, 79005	
	Ректор _____	
	Петро Куцик	